

ΜΑΘΗΜΑ : αρχαία ελληνικά

ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ : Βλασταράκος Χρήστος

ΤΑΞΗ : Γ ΤΜΗΜΑ : 1-4

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ: 25/01/2026

ΟΝΟΜ/ΜΟ

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

εισαγωγικό σημείωμα

Στο έργο *Κύρου Παιδεία* ο Ξενοφώντας αναφέρεται στην προσωπικότητα και τον βίο του βασιλιά των Περσών Κύρου του Β΄ του Μεγάλου (γιου του Καμβύση του Α΄), τον οποίο θαύμαζε για τη δύναμη και το μεγαλείο του και τον θεωρούσε πρότυπο χρηστού βασιλιά. Στο παρακάτω απόσπασμα ο Χρύσαντας, ένας αξιωματικός του περσικού στρατεύματος, πλέκει το εγκώμιο του Κύρου.

Κῦρος μὲν οὕτως εἶπεν· ἀνέστη δ' ἐπ' αὐτῷ Χρῦσαντας καὶ εἶπεν ὧδε. Ἄλλὰ πολλάκις μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες, καὶ ἄλλοτε κατενόησα ὅτι ἄρχων ἀγαθός οὐδὲν διαφέρει πατρός ἀγαθοῦ· οἷ τε γὰρ πατέρες προνοοῦσι τῶν παιδῶν ὅπως μήποτε αὐτοὺς τὰγαθὰ ἐπιλείψει, Κῦρός τέ μοι δοκεῖ νῦν συμβουλεύειν ἡμῖν ἀφ' ὧν μάλιστ' ἂν εὐδαιμονοῦντες διατελοῖμεν· ὁ δέ μοι δοκεῖ ἐνδεέστερον ἢ ὡς ἐχρῆν δηλῶσαι, τοῦτο ἐγὼ πειράσομαι τοὺς μὴ εἰδότας διδάξαι. {Ἐννοήσατε γὰρ δὴ τίς ἂν πόλις πολεμία ὑπὸ μὴ πειθομένων ἀλοίη· τίς δ' ἂν φιλία ὑπὸ μὴ πειθομένων διαφυλαχθείη· ποῖον δ' ἂν ἀπειθούντων στρατεύμα νίκης τύχοι· πῶς δ' ἂν μᾶλλον ἐν μάχαις ἠττῶντο ἄνθρωποι ἢ ἐπειδὴν ἀρξωνται ἰδίᾳ ἕκαστος περὶ τῆς αὐτοῦ σωτηρίας βουλευέσθαι· τί δ' ἂν ἄλλο ἀγαθὸν τελεσθείη ὑπὸ μὴ πειθομένων τοῖς κρείττοσι· ποῖαι δὲ πόλεις νομίμως ἂν οἰκήσειαν ἢ ποῖοι οἴκοι σωθείησαν· πῶς δ' ἂν νῆες ὅποι δεῖ

ἀφίκοντο· ἡμεῖς δὲ ἄ νῦν ἀγαθὰ ἔχομεν διὰ τί ἄλλο μᾶλλον κατεπράξαμεν ἢ διὰ τὸ πείθεσθαι τῷ ἄρχοντι; } Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ νυκτός καὶ ἡμέρας ταχύ μὲν ὅποι ἔδει παρεγγιγνόμεθα, ἀθροοὶ δὲ τῷ ἄρχοντι ἐπόμενοι ἀνυπόστατοι ἦμεν, τῶν δ' ἐπιταχθέντων οὐδὲν ἡμιτελές κατελείπομεν.

Ξενοφώντας, Κύρου Παιδεία, 8, 1, 1 – 3

Λεξιλόγιο

- **τελέω, -ῶ** = ολοκληρώνω, πραγματοποιώ, εκτελώ.
- **ὄ, ἡ ἀνυπόστατος, τό ἀνυπόστατον** = ἀκαταμάχητος, ἀνίκητο

Ασκήσεις

1. Να μεταφράσετε το απόσπασμα «Ἐνοήσατε γὰρ δὴ τίς ... πείθεσθαι τῷ ἄρχοντι». (20 μονάδες)
2. Ποιον χαρακτηρισμό αποδίδει ο Χρῦσαντας στον βασιλιά Κύρο και πῶς αιτιολογεί τον συγκεκριμένο χαρακτηρισμό; (10 μονάδες)
- 3 α. « ὦ ἄνδρες , ἄρχων ἀγαθός οὐδὲν διαφέρει πατρός ἀγαθοῦ»: να μεταφέρετε όλους τους κλιτούς τύπους στον αντίθετο αριθμό. (3 μονάδες)

β. τοῖς κρείττοσι , ἐνδεέστερον, ταχύ: να γράψετε τους άλλους βαθμούς των παραπάνω τύπων. (3 μονάδες)

γ. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους :

εἶπεν : β' ενικό προστακτικής ίδιου χρόνου

δηλῶσαι : β' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

διαφυλαχθείη : γ' πληθυντικό οριστικής ίδιου χρόνου

ἐπόμενοι : ίδιος τύπος στον αόριστο

(4 μονάδες)

4 α. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου :

τῶν παίδων , συμβουλεύειν , ὑπό μὴ πειθομένων, τοῖς κρείττοσι , ἀθρόοι ,
τῶν δ' ἐπιταχθέντων

(6 μονάδες)

β. « ὅπως μήποτε αὐτούς τὰγαθὰ ἐπιλείψει.» : Να γίνει πλήρης συντακτική
αναγνώριση της πρότασης

(2 μονάδες)

γ. « τῶν ἐπιταχθέντων» : Να γίνει η ανάλυση της μετοχής στην αντίστοιχη πρόταση.

(2 μονάδες)

